

Programování I

Martin Pergel, perm@kam.mff.cuni.cz

15. října 2015

Informace o přednášce, cvičeníh a Praktiku z programování

- Kurz je zakončen zápočtem, zkouška bude v létě.
- Podmínky zápočtu:
  - Zápočtový test (praktický),
  - zápočtový program (domácí práce),
  - aktivní účast (body v CodExu),
  - další dle požadavků cvičících.
- Praktikum z programování:
  - Volitelný předmět,
  - v rozvrhu jako NMIN161
(zpravidla odpoledne nebo v pátek),
  - začne ve třetím týdnu,
  - do té doby cvičící vytipují kandidáty.

Cíle předmětu:

- Ovládání prostředí Borland Pascal,
- jazyk Pascal,
- algoritmy,
- a teorie s nimi související.

Jednotlivé položky budou probírány paralelně!

Proč Pascal:

- Mýtus: Pascal je zastaralý!
- Skutečnost: Pascal je osvědčený.
- Java, C#, Jazyk C... – pěkné ale komplikované.
- Pascal: Nevýhoda: Věkovitost   Výhoda: Jednoduchost.
- My: Borland Pascal (Free Pascal, GNU Pascal, Delphi).

Organizační záležitosti

- Stroj CodEx (alias Code Examiner a účet na něm)
- Účty v příslušných počítačových učebnách (Karlín, Malá Strana)
- Existují dvě paralelní přednášky, které jsou ekvivalentní, nikoliv totožné.
- Pozor, programování je dovednost náročná na čas!
- Literatura:
  - Pavel Töpfer: Algoritmy a programovací techniky,
  - Pavel Satrapa: Pascal pro zelenáče,
  - Niklaus Wirth: Algorithms + Data Structures = Programs (slovenský překlad "Algoritmy a Štruktury údajov") [poměrně věkovitější, zajímavější jsou v ní algoritmy než jazyk]
- Dotazy? [pokud ano, ptejte se ihned]

Definition

Algoritmy jsou přesně definované a záměrně vytvořené postupy.

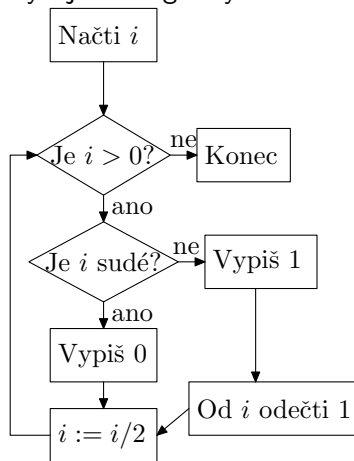
- Algoritmus je postup, jak řešit určitý problém.
- Realizací algoritmu dojdeme od zadaných (vstupních) dat k požadovanému výsledku.
- Sestává z "kroků" zvaných příkazy (příklad - alg. sčítání čísel).
- Správný algoritmus musí být:
  - konečný (pro každý vstup doběhne v konečném čase)
  - a parciálně správný (pokud doběhne, odpoví správně).

Způsoby zápisu algoritmu

Karel: Jazyk C:
krok   while(i)
krok   { if(i%2) printf(1);
vlevobok   else printf(0);
krok   i/=2;
           }

Text:
Načti hodnotu i .
Dokud je $i > 0$:
    Je-li je i liché vypiš "1"
    jinak vypiš "0"
    Vyděl i dvojkou.

Vývojové diagramy:

Největší společný dělitel

Možnosti hledání:

- Najít prvočíselné rozklady a porovnat,
- Eukleidův algoritmus.

Pozorování: Jsou-li $a \geq b$ přirozená čísla dělitelná (rovněž přirozeným) číslem k , pak i $a - b$ je dělitelné k .

Eukleidův algoritmus: 1. varianta (s odčítáním)

```
Načti  $a, b$ .                               read(a); read(b);  
1: Pokud  $b > a$ , prohod' hodnoty  $a$  a  $b$ .  
Pokud  $b$  je nula, vypiš  $a$                    if b=0 then write(a);  
a ukonči algoritmus.  
Od  $a$  odečti  $b$ .                               a:=a-b;  
GOTO 1:
```

Eukleidův algoritmus:

2. varianta (se zbytkem po dělení)

Načti a, b .

1: Pokud $b > a$, prohod' a a b .

Pokud b je nula, vypiš a a konec.

Do a přiřad' zbytek po dělení hodnoty a hodnotou b .

GOTO 1:

Magické čtverce lichého řádu

Snadný algoritmus, leč důkaz správnosti je komplikovaný:

6	1	8
7	5	3
2	9	4

15	8	1	24	17
16	14	7	5	23
22	20	13	6	4
3	21	19	12	10
9	2	25	18	11

- 1 Začneme uprostřed horního řádku.
- 2 Postupujeme šikmo doleva nahoru a vyplňujeme čísla v rostoucím pořadí.
- 3 Najedeme-li na vyplněné políčko, vrátíme se zpět a postoupíme o políčko dolů.

Stabilní párování

- Instance: N pánů a N dam. Každá postava má seznam "přijatelnosti" (všech) příslušníků opačného pohlaví.
Problém: Vytvořte N koedukovaných dvojic, aby vzniklé párování bylo stabilní.
- Párování je stabilní, pokud neexistuje dvojice I_ℓ tak, že I_κ a K_ℓ , ale kdybychom je "přepojili" na I_ℓ a K_κ , jak I , tak ℓ by si polepšili.
- Ne zcela snadný algoritmus, zkuste si do příště rozmyslet.